

HISTORIKK

FiN STIL som står for Framework i Norge, System for Tidlig Intervensjon i Læringsmiljøet, ble utviklet i Birmingham i England av lokale skolemyndigheter i samarbeid med universitetet i Birmingham 1996/97. FiN STIL er først og fremst et rammeverk for å arbeide forebyggende med problematferd i skolen. Det engelske navnet er Framework for Intervention (Ffi), ofte omtalt som Framework.

Utviklingen i England.

I perioden før arbeidet med Framework for Intervention startet var det slik at skolemyndighetene i England og Wales på mange måter ikke involverte seg direkte i problematferd i skolen. Det fantes ingen veiledning for håndtering av problematferd i skolen, og skolene hadde ikke handlingsplaner for utvikling av sosial kompetanse, håndtering av mobbing eller problematferd i skolen. Utdannings- og arbeidsdepartementet (Department for Education and Employment, DFEE 1994) gjorde et forsøk i 1994 på å klargjøre og å gi skolene råd i en veileder kalt, ” ”six pack” of guidance ”Children with Problems” ”. Rådene i denne veilederen var imidlertid generelle og mange mente at de manglet konsistens. Daniels og Williams (1999) skriver at de nasjonale planer eller nasjonale standarder er et minefelt for politikere og at DFEE forsøker å unngå faren ved ”oppskrifter” nettopp fordi de vet at sjansene for å mislykkes er meget høy.

Og problematferd - som alltid har eksistert - var økende i England og Wales på 1990-tallet. Ekskludering av skoleelever hadde også økt i England og Wales i årene fra 1986 da det systemet som de hadde i Storbritannia i 1996/97 ble konstruert, og fram til nå (Parsons and Howlett 1996). Spesialskoler for barn som viser sosiale og emosjonelle problemer står høyt på listen hvor de nasjonale kvalitetssikringssystemene mislykkes (Bull 1997).

Generelt er det tre former for reaksjoner mot problematferd i engelsk skole. Den første handler om å ekskludere ”bråkmakerne” slik at de elevene som vil jobbe, kan gjøre det. Denne måten å håndtere problematferd i skolen på vises ved økt utvisning og ved skolenes opptaksprosedyrer som ledd i å begrense potensielle problemer. At foreldre i noen grad, har mulighet til å velge skole med mindre problematferd er en komplementær prosess til det første.

Den andre retningen går på å redefinere problemene til et spørsmål om spesialpedagogiske behov. For å kunne gjøre det, krever den engelske Opplæringsloven (1996), at elevenes vansker skal redefineres som funksjonshemminger. Løsningen på dette er ulike behandlinger som konsultasjon og veiledning, atferdsterapi, kognitiv terapi, musikkterapi osv som om problematferd skulle være en sykdom. Leverandører av slike tjenester er for eksempel offentlige støttetjenester, helsevesenet og spesialskoler.

Den tredje tilnærmingen kan dra nytte av elementer av de første to, men skiller seg fra dem ved å fokusere på forebygging. Det har alltid vært sterk støtte til forebygging i engelsk skole. Men i praksis er det fremdeles slik at man har fokus på forhold eller egenskaper ved eleven, selv om man ser bevegelser mot en økologisk forståelse av problematferd.

Denne situasjonen var lite tilfredsstillende og mange skoleledere ville foretrukket en tidligere intervensjon (Nottinghamshire LEA, 1995). Hjelpetjenestene i England støtter opp under behovet for tidlig intervensjon, men frykter at de med nåværende praksis vil bli oversvømt med saker på individnivå (Galvin and Costa, 1994) og at vanskene består.

Dette er en kort beskrivelse av tilstanden i skolene i England og Wales når idéen om Framework for Intervention vokste fram i Birmingham. Et prosjekt som i første rekke skulle redusere antallet ekskluderinger og skulk i skolen.

Med dette i minne skrev en gruppe fagpersoner fra ulike etater (psykologer, lærere, sosialarbeidere) i samarbeid med klassestyrere og rektorer en omfattende guide for skoler og lokale myndigheter som fikk navnet "Framework for Intervention". Mye av innholdet i veilederen var ikke nytt stoff, men heller en oppsummering av eksisterende god praksis på skole- og klassenivå. Det var også et kapittel om samarbeid med foreldre og forhold i samfunnet generelt.

Hva som gjorde Framework for Intervention annerledes enn tidligere praksis var at Framework for Intervention tilbød veiledning for alle skoler og hjelpetjenester ikke om det spesielle, men om alle typer problematferd. Kjernekapittelet inneholder et system heller enn metoder for å endre barns atferd. Dette systemet skilte seg fra tidligere tilnærminger ved at det alltid starter med arbeid i læringsmiljøet, og at det er nært knyttet til tilnærminger som handler om generell skoleutvikling.

Framework for Intervention i Birmingham markerte en slutt på vanlig praksis eller tilnærminger som fokuserer et individorientert perspektiv på atferdsproblemer. Både starten på nivå 1 og den videre oppfølgingen av utfordringen er helt forskjellig fra tidligere praksis, med den konsekvens at også tiltakene som velges blir grunnleggende forskjellige fra alminnelig eller tidligere praksis. I stedet for å foreslå individuelt orienterte programmer, er nivå 1 utelukkende basert på å finne miljøfaktorer som bidrar til å opprettholde problematferd.

Framework for Intervetion ble evaluert av Universitetet i Birmingham v/ John Visser. Det to-årige prøveprosjektet resulterte blant annet i en veileder "Behaviour in Schools: Framework for Intervention" (Ali et al, 1997). Veilederen ble skrevet som en del av prosjektet "New Outlook" ved Birmingham Education Department, som ble gjennomført i perioden 1995-97. Pilotprosjektet ble positivt vurdert både av lærere og skoleledere.

I dag har mer enn 300 skoler i Birmingham City tatt i bruk Framework for Intervention. Skolemyndighetene i flere europeiske land har meldt sin interesse og foruten Norge er Skottland i ferd med å sette i gang Framework for Intervention i flere skotske grunnskoler.

Utviklingen i Norge

I Norge kom modellen Framework for intervention opp som ett av flere gode eksempler på godt systemrettet arbeid i skolen under Samtak-programmet 1999-2000. Fagteamet for Samtak i Vestfold hadde en studietur til Birmingham i denne perioden og kom i kontakt med Birmingham University ved John Visser og med Birmingham City Council ved Amanda Daniels. Siden da har det vært arbeidet videre med samarbeidet og med bearbeidelsen til norske skoleforhold. Avtaler og frikjøp er laget i nært samarbeid med Utdanningsdirektoratet, og gjennom koordinatoren for arbeidet med Samtak-programmet i Vestfold, Arne Østli og det øvrige fagteamet i fylket der senterleder ved Lillegården kompetansesenter, Einar Christiansen deltok, utviklet dette seg til å bli et eget prosjekt som kompetansesenteret fikk ansvaret for å lede. På norsk har denne systematiske arbeidsmåten fått navnet FiN STIL. FiN STIL står for Framework i Norge, System for Tidlig Intervensjon i Læringsmiljø.

Forberedelsene til pilotprosjektet startet høsten 2003. Fra og med januar 2005 er 3 kommuner med 6 skoler i gang med å prøve ut FiN STIL i sitt læringsmiljø. De tre kommunene er Ålesund, Holmestrand og Porsgrunn.

Utdanningsdirektoratet støtter pilotprosjektet økonomisk mens modellen prøves ut ett år. Forskningsstiftelsen Nova evaluerer dette arbeidet gjennom 2005.

Referanser:

Ali, D. Daud Ali, Best, C., Bonathan, M., Bower, D.; Cardwell, A., Craik, N., Daniels, A., Dooner, J., Holland, M., Holmes, W., Kingsley, A., Lake, D., McLauchlin, A., Martin, N., Peatfield, C., Snowden, W., Vickery, L. and Williams, H. (1997): *Behaviuor in Schools: A Framework for intervention*. Birmingham Education Department.

Bull, K. (1997): Personal Communication.

Daniels, A. and Williams, H. (1999): Reducing the need for exclusions and statsments for behaviour: The Framework for Intervention. *Educational Psychology in Practice*: Accepted for Publication 1999.

Galvin, P. and Costa, P. (1994): "Building better bevahed schools: effective support at the whole-school level" in Gray, P., Miller, A. and Soakes, J.: *Challenging behaviour in schools*. London Routledge.

Nottinghamshire LEA (1995): Report on extending off-site provision for children with behavioural difficulties. (unpublished)

Parsons, C. and Howlett, K. (1996): Permanent exclusions from school: A case where society is failing its children, *Support for Learning*, 11. (3), s. 109 – 112.